

HUSK!
RABATT FOR OBOS-
MEDLEMMER

BLOKKBARNA

Oppveksten i blokka ga dem pøbelstempel, men også et kulturelt og sosialt forsprang. Og hiphop.

TEKST TINA AASEN FOTO MICHAEL RAY VERA CRUZ ANGELES OG CHARLOTTE WIIG

ROMSÅSGUTT. Don Martin utenfor betongklossen han vokste opp i på Romsås, et sted beryktet for sine pøbelunger og narkomane.

BOSS OG FELA. Brødrene foran den norske hip-hopens vugge, en grå blokk i Groruddalen.

➔ **I BLOKK TIL BLOKK** melder Don Martin, Jonathan Castro og Felipe Castro tilbake fra det indre livet i Groruddalen.

– Vi lette etter noe som ingen andre gjorde. Så ramlet vi inn i det her.

Don Martin fikler med gaffelen i kantina på Det Norske Teatret. Rapperen har flyttet til Gamlebyen, men er fremdeles den markante stemmen fra Groruddalen. Han fikk Spellemannsprisen for sitt første soloalbum *En gang Romsåsgutt* – alltid *Romsåsgutt*, med oslolåten Nilsen, som var nær umulig å unngå. Han er ikke ferdig med å snakke østkantens sak. Nå en kjapp lunsj med brødrene Jonathan «Boss» Castro og Felipe «Fela» Castro, det er siste innspurt før premieren.

EN HYLLEST TIL OSLO

– Formatet er vanskelig å forklare. Du kan ikke komme og tro at du skal se et teaterstykk – eller en konsert, sier Martin «Don Martin» Ahzami Raknerud.

Blokk til blokk er begge deler. Mest av alt en solid og intens hyllest til Oslo øst og dalen de kommer fra. Historien om tre ville pøbelfrø som fikk til noe, ikke på grunn av oppveksten, men på tross av. Ordene rører de som hører på, treffer som kniver.

Trioen har samarbeidet musikalsk siden Don Martin skiltes fra Gatas Parlament. De gjorde et prosjekt for hiphop-festivalen Spkrbox på Torshovteateret, og derfra vokste noe større, noe de fant på underveis: En miks av hiphop, monologer og en høyst personlig reise, som starter i blokkene på Haugenstua og Romsås og ender på scenen på Det Norske Teatret.

– Det har vært følsomt, sier Fela om øvingene.

Storebror Jonathan Castro er enig.

– For min del har det vært vanskelig – å åpne safen og få det ut. Jeg sørger for den mørke delen av historien, dødsfall i familien, tøffe opplevelser fra barndommen. De tingene som jeg forteller har jeg ikke sagt før nå. Det har vært bearbeidelse av sorg, det har vært terapi, forteller han.

Selv om rap handler om å dele opplevelser og tanker, går de langt dypere inn i materien nå.

– Dette er det mest personlige vi har gjort. Vi driver og forteller om livet, om hvordan musikken har ført oss hit. Vi får vist tankene som ligger bak hvert ledd i låtene og utleverer oss selv mer enn vanlig. Det er utfordrende – på en bra måte, sier Don Martin.

UNGDOM OG VEIVALG

Det handler om ungdomsklubben, om slåssing, tussj og tagging, om veivalg. Om tre brødre som mister hverandre i kampen for å finne sin plass. Om å vokse opp i drabantby, vokse opp i blokk. En tett tilværelse. Nær halvparten av Oslos befolkning bor i Oslos ytre øst, og Groruddalen – landets mest utskjelt dal – rommer flere folk enn Stavanger.

– Alle som er vokst opp i Groruddalen er vant til å bli snakket om, det er ikke så mange som snakker for. Vi har manglet stemmene som ikke er ovenfra og ned, men som kommer fra vårt eget univers. Ikke at det ikke fins problemer i Oslos

ÆRLIG SNAKK. Felipe leverer rå følelser om brødre som mister hverandre.

ytre øst, det vet vi mer enn de fleste om, men når vi ikke har en stemme vi som bor der, klarer ingen å forstå, sier Don Martin.

De tre har gjort hiphop og rap til et levebrød. Don Martin som medlem av Gatas Parlament, pionerne innen norskspråklig rap, før han fortsatte på egenhånd. Jonathan startet musikkstudioet HipHop101 for ungdom og jobber som artistmanager, mens Fela testet scenen på Det Norske Teatret i fjor da han var med i Veronica Salinas Vinduer.

SOSIALT OG KULTURELT FORSPRANG

Groruddalen ble kalt et sosialt eksperiment. Brødrene fra Haugenstua og fyren fra Romsås fikk en sosial oppvekst. De lærte å forholde seg til alle mulige folk. Don Martins barn er fjerde generasjon blokkboere.

– Vi bor i Obosblokk i Gamlebyen nå. Før vi flyttet dit bodde vi noen år i hus, og jeg må si det var deilig å komme tilbake til blokk hvor det er noen lyder. Andre folk! Sier han.

Familien Castro fikk besøk i stua av to hoder i finlandshetter en ettermiddag. Brødrene var ingen englebarn selv heller, men nabomøtene på Haugenstua var oftast hyggelige.

– Vi fikk et sosialt og kulturelt forsprang av å vokse opp i blokk. Som barn lærer du deg minst tre språk, og naboene dine gir deg middag. Det universet der er veldig fint, flirer Felipe.

– Jeg digga å vokse opp på Romsås. Men da jeg var kid var Romsås utskjelt som fullt av narkomane og pøbelungdom. Mora mi ble spurt: «Hvordan kan du la barna leke ute?» Vi lekte jo i skogen som

TRIO. Rapperne Felipe Castro (t.v.), Don Martin og Jonathan Castro leverer «Blokk til Blokk» på Det Norske Teatret. Nesten uten nynorsk.

«Kidsa som vokser opp på Grønland og Tøyen har ingen steder som vi hadde. De har gater fulle av biler hvor det er forbudt å sparke fotball og forbudt å snakke høyt. Hvor skal de leke? Hva skal de gjøre?»

DON MARTIN

var full av andre barn. Jeg falt og slo hodet stadig vekk, falt ned fra taket på en garasje, men det var ikke det de var redde for, sier Don Martin, og legger til:

– Da vi ble eldre forandret verden seg og ble mer alvorlig for noen. Mange hadde en bra oppvekst, men det rykket som 1980- og 90-tallets verste sted i hele Norge gjorde noe med oss. Det skapte et fellesskap, men ingen av oss påstår at det var et glansbilde da vi vokste opp – eller nå.

FORRÆDERI MOT UNGDOMMEN

Forestillingen er også i høyeste grad en historie om hiphop. Født i en blokk i The Bronx på 1970-tallet og spredt rundt i verden fra blokk til blokk. Også til blokkene på Vestli, Romsås, Haugenstua, og barna som vokste opp bak murveggene hørte noe som traff.

– Det er en grunn til at hiphopen fant oss slik den gjorde, at vi tok den til oss slik vi gjorde. Da jeg hørte rap for første gang, kjente jeg igjen følelsen; hvor du stod i samfunnet, hvordan samfunnet så på deg, mye av det samme sinnet og frustrasjonen. Det ga oss en måte å forstå verden på, hvor vi forstod at vi ikke var alene, sier Don Martin.

Han trives i Gamlebyen, men etterlyser mer for østkantbarna enn biler og betong.

– Kidsa som vokser opp på Grønland og Tøyen har ingen steder som vi hadde. De har gater fulle av biler hvor det er forbudt å sparke fotball og forbudt å snakke høyt. Hvordan er det byplanleggerne tenker? Hvor skal de leke? Hva skal de gjøre? Det er et forræderi mot byens ungdom.

GLEMT I BYGGERUNDER OG BUDSJETTER

Rapperen mener vi burde ha lært nå i 2018,

at vi må lage mer rom for de unge – så ikke hjørnet eller det lokale kjøpesenteret blir eneste stedene å henge. Hakk i plata på mange måter, men likevel ofte glemt i byggerunder og kommunale budsjetter.

– Det skjer mye bra. At bibliotekene er blitt nye møtesteder for kids er et veldig fint grep, sier Felipe, som selv jobber på Tøyen barnebibliotek.

UNGER MED HIPHOP I HODET

Bunnklangen i rappers låter er de grå blokkene. I vinduskarmer høyt oppe i betongen satt unger med hiphop i hodet. Felipe var en av dem.

– Jeg husker de første tekstene jeg skrev, de var på engelsk. Det startet med at jeg så på meg selv utenfra, så inn i blokka. Her er det en kid i en blokk – og verden venter på ham.